

ساختار یک رساله

- ♦ - صفحه چرمی روی جلد: نام خدا، آرم و نام دانشگاه، رساله برای دریافت درجه کارشناسی در رشته و گرایش، عنوان رساله، استاد راهنما، استاد مشاور، نگارش (نام دانشجوی)، سال. تذکر اینکه هر دانشگاهی ممکن است فرمت خاصی نیز داشته باشد که باید رعایت گردد.
  - ♦ - صفحه اول که عیناً شبیه روی جلد است.
  - ♦ - صفحه دوم: معمولاً با اشعار و نوشته‌هایی به درگاه خداوند شکرگزاری می‌شود.
  - ♦ - صفحه سوم: تشکر و سپاس از همه آنهایی که به نحوی به محقق یاری رسانده‌اند.
  - ♦ - صفحه چهارم: پیش‌گفتار (دیباچه) در چند پاراگراف = ۱- معرفی ۲- اهمیت و ضرورت ۳- بیان مسئله، هدف، مدل مفهومی، سؤال/فرضیات بصورت خلاصه ۴- فصول رساله ۵- تشکر از همکاران و یاریگران نزدیک.
  - ♦ - صفحه پنجم: چکیده فارسی = در چکیده رساله، حدود (۱۵-۵) سطر با گفتمانی گذشته‌نگر، اشاره کنید که در متن مقاله چه ارائه کرده‌اید. چکیده رساله، باید کوتاه، گویا و سلیس بوده و کلیت متن رساله را منعکس نماید. بعبارت دیگر، چکیده رساله باید به معرفی، مسئله، مدل مفهومی، هدف، سؤالات/فرضیات، جامعه و نمونه آماری، روش تحقیق، ابزار جمع‌آوری داده‌ها، اعتبار و پایایی، روش تجزیه و تحلیل، و **بخصوص نتایج و یافته‌ها** اشاره نماید.
  - ♦ - صفحه ششم: چکیده انگلیسی = دقیقاً ترجمه چکیده فارسی تحقیق است.
  - ♦ - صفحه هفتم به بعد: فهرست مندرجات شامل فصول اول تا پنجم، منابع و مأخذ فارسی و انگلیسی، فهرست جداول، فهرست نمودارها و اشکال، فهرست عکسها، پیوستها.
- تا اینجا شماره‌گذاری صفحات با حروف الفبا خواهد بود.

از اینجا به بعد اصل رساله شروع و شماره صفحه نیز ۱ می‌خورد.

فصل اول - کلیات (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). و تیرهای این فصل نیز بعد از آن شروع می‌شوند.

- ۱-۱- مقدمه (Introduction) = که حداقل دو پاراگراف است: اول = معرفی مختصر این فصل در حدود ده سطر بمنظور آشنایی و نفوذ در خواننده. دوم = حدود پنج سطر با گفتمانی آینده‌نگر، اشاره کنید که در ادامه این فصل چه خواهید کرد. بهتر است نام تیرهای مهم این فصل را در اینجا مورد اشاره قرار دهید تا خواننده متوجه شود که در ادامه به چه عناوینی پرداخته خواهد شد.
- ۱-۲- اهمیت موضوع (Importance) = حدود (۱۵-۵) سطر بصورتی مستند اشاره کنید که تحقیق در مورد موضوع انتخابی شما با ارزش و اهمیت بوده و برای جامعه علمی (اشاره به تولید دانش بنیادی) یا کاربردی (اشاره به تولید دانش کاربردی) مفید است.
- ۱-۳- بیان مسئله (Statement of Problem) = در حدود (۳۰-۱۵) سطر، باید بگونه‌ای **مستند** یعنی (نام خانوادگی، سال، صفحه) و یا (نام خانوادگی، سال) به خواننده بگویید که شما میخواهید چه مشکلی را از مشکلات موجود در جامعه حل کنید؟ مشکلی که ارزش تحقیق داشته باشد. در بیان مسئله حداقل باید اشاره کنید که در وضعیت موجود این مشکل حل نشده است و وقتی که شما رساله‌تان را نوشتید این مشکل حل خواهد شد. بعبارت دیگر مسئله یعنی تفاوت بین وضع موجود و مطلوب. تا حد امکان باید سعی کنید به این موارد ترجیحاً هر کدام در یک پاراگراف حدود پنج سطر اشاره کنید:
- ♦ - معرفی مسئله. ♦ - اهمیت مسئله. ♦ - مشروعیت (شرعی و قانونی بودن تحقیق در مورد آن) تحقیق. ♦ - کمی از مبانی نظری وجود خلاء این تحقیق و ارائه شواهد مستند. ♦ - کمی از ابعاد مسئله یا همان مدل مفهومی برای حل مسئله. ♦ - محیط (عوامل قابل کنترل و غیرقابل کنترل اطراف آن) مسئله. ♦ - ویژگیهای (شاخصهای معرف آن) مسئله. ♦ - قلمرو موضوعی و گستردگی مسئله. ♦ - محدود کردن قلمرو موضوعی مسئله فقط به متغیرهایی که دنبال آن هستید. ♦ - پیامدهای احتمالی منفی حل نشدن مسئله در جامعه. ♦ - پیامدهای احتمالی مثبت حل شدن مسئله در جامعه. ♦ - محاسن و پیشرفتهای ناشی از حل مسئله در دنیای علم (اشاره به تولید دانش بنیادی). ♦ - محاسن و پیشرفتهای ناشی از حل مسئله در دنیای عمل (اشاره به تولید دانش کاربردی) مثلاً ضرورت

اجرای این تحقیق برای یک سازمان). ♦- بیان مسئله در قالب چند سؤال کلی که در تحقیق به دنبال آن هستید؟ ♦- در سؤالات کلی که مطرح کرده‌اید نشان دهید که متغیرها و روابط بین آنها بصورتی واضح معلوم هستند. ♦- اشاره کنید که متغیرها و روابط بین آنها قابل اندازه‌گیری (در یکی از چهار مقیاس اسمی، رتبه‌ای، فاصله‌ای و نسبتی) هستند. ♦- اشاره کنید که متغیرها و روابط بین آنها قابل آزمون کردن هستند.

۱-۴- مدل مفهومی (Conceptual Model) = یعنی اینکه شما بمنظور حل مسئله بالا از نظرات و نتایج تحقیقاتی کدامیک از صاحب‌نظران و خبرگان استفاده خواهید کرد؟ هر مدل مفهومی حاوی متغیرهای اصلی و فرعی مرتبط با حل مسئله و روابط میان آنهاست. مدل مفهومی باید با مراجعه به ادبیات موضوعی تحقیق یافته شود. مدل مفهومی ممکن است بصورتی یکپارچه و کامل از آن یک نویسنده باشد و یا اینکه ترکیبی از نظرات چند نویسنده بوده و خود شما آنها را بصورتی مستند مونتاژ کنید. شکل ظاهری مدل مفهومی ممکن است بصورت نمودار، جدول، شکل، عکس، فرمول ریاضی، جمله‌ای ساده، و یا هر حالتی دیگر باشد.

۱-۵- هدف (اهداف) (Goals) = هدف نقطه‌ای است که محقق به دنبال آن است. یعنی جایی که بعد از اجرای تحقیق به آن خواهد رسید. معمولاً بهتر است با توجه به مدل مفهومی تحقیق، هدف را به هدف اصلی و اهداف فرعی تقسیم کنید و یک هدف کاربردی هم به این بند اضافه کنید. یعنی اینکه به خواننده بگویید کاربران و منتفعان از نتایج رساله شما چه استفاده‌ای از آن خواهند کرد؟

۱-۶- سؤال/فرضیه (Question/Hypothesis) = بمنظور حل مسئله بالا و رسیدن به هدف تحقیق با توجه به مدل مفهومی تحقیق چند سؤال/فرضیه مطرح می‌کنیم. در سؤال/فرضیه دقیقاً می‌گوئیم که برای رسیدن به هدف چه باید بکنیم؟ عبارت دیگر کلیت مسئله و هدف تحقیق را به چند جزء در قالب سؤال/فرضیه تقسیم می‌کنیم بگونه‌ای که با پاسخ دادن به آنها توانسته باشیم به هدف رسیده و مسئله را حل کرده باشیم. معمولاً بهتر است با توجه به مدل مفهومی تحقیق، سؤال/فرضیه را به یک سؤال/فرضیه اصلی و چند سؤال/فرضیه فرعی تقسیم کنید. سؤال یا فرضیه؟ هر گاه با توجه به مرور ادبیات موضوعی تحقیق بتوانیم حدسی زیرکانه ولی علمی در مورد روابط بین متغیرهای موجود در مدل مفهومی تحقیق داشته باشیم فرضیه مطرح می‌کنیم و در غیر اینصورت سؤال مطرح می‌کنیم.

۱-۷- قلمرو تحقیق ( ) = در سه عنوان قلمرو موضوعی، زمانی و مکان توضیح دهید. در قلمروها معلوم کنید که داده‌های مورد استفاده شما بمنظور حل مسئله و رسیدن به هدف را از کجاها و چه محدوده‌ای اخذ می‌کنید؟

۱-۸- تعریف واژه‌ها و اصطلاحات (Keywords) = تمامی کلمات و واژه‌های مورد استفاده در عنوان، مدل مفهومی، هدف و سؤال/فرضیه تحقیق را به دو صورت تعریف کنید. ۱- تعریف مفهومی (تئوریک) = یعنی واژه مورد نظر را با مفاهیم و سازه‌های دیگر تعریف کنید. ۲- تعریف عملیاتی = یعنی واژه مورد نظر را بر اساس نمودهای عملی آن در دنیای واقعی تعریف کنید. یعنی اینکه بگویید اندازه‌گیری آنها چگونه انجام می‌شود؟ و دامنه حداقل و حداکثر آنها چیست؟

۱-۹- محدودیتهای تحقیق (Restrictions) = اشاره کنید که چه محدودیتهای غیرقابل کنترلی داشته‌اید که نمی‌توانستید آنها را رفع کنید. در هر صورت باید بگونه‌ای بیان کنید که معلوم شود این محدودیتهای خدش‌های به کار شما وارد نکرده‌اند.

فصل دوم- ادبیات تحقیق (Literature Review) (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). این فصل شامل دو یا سه بخش است.

بخش اول- مبانی نظری تحقیق (Theories) (در قسمت زیرین تیترا فصل و فونت ۲۰ سیاه). و تیتراهای این بخش نیز بعد از آن شروع می‌شوند.

۱-۱-۱- مقدمه (Introduction) = همانند بند ۱-۱- عمل کنید.

۱-۱-۲- از این تیترا به بعد تا پایان بخش فرض کنید که می‌خواهید یک کتاب کوچک حدود (۸۰-۴۰) صفحه‌ای بصورت کاملاً مستند در مورد موضوع رساله‌تان بنویسید. استنادات باید هر چه جدیدتر و دست اولی، و انگلیسی و فارسی باشند. تعداد تیتراهای این بخش یعنی ۱-۲-۳ و ۲-۱-۴ و ۲-۱-۵ و ۲-۱-۶ و ..... دست خود شماست. ولی بهتر است تقسیم‌بندیها مقبول و محکمه‌پسند باشند بگونه‌ای که مجموع این (۸۰-۴۰) صفحه بصورتی کامل و شیوا تمامی مسئله، مدل مفهومی، اهداف و سؤالات/فرضیات تحقیق شما را پوشش دهد.

۱-۱-۲- جمع‌بندی (Conclusion Remarks) = این تیترا آخرین تیترا بخش اول است. در اینجا در حدود (۱۵-۵) سطر اشاره می‌کنید که در این بخش چه گذشته است. در حقیقت، گفته شما در این تیترا باید با گفته شما در پاراگراف دوم مقدمه سازگار و همخوان باشد.

فصل دوم- ادبیات تحقیق (Literature Review) (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). این فصل شامل دو یا سه بخش است.

بخش دوم- سابقه تحقیقات مشابه (Researches) (در قسمت زیرین تیترا فصل و فونت ۲۰ سیاه). و تیتراهای این بخش نیز بعد از آن شروع می‌شوند.

۲-۲-۱- مقدمه (Introduction) = همانند بند ۱-۱- عمل کنید.

۲-۲-۲- خلاصه تحقیقات انجام شده (Researches In Brief) = در این تیترا، خلاصه حداقل ۲۰ مورد از مطالعات و تحقیقات انجام شده (ترجیحاً ده مورد فارسی و ده مورد انگلیسی) در مورد موضوع را بصورتی مستند و هر یک را حدوداً در یک صفحه A4 بیاورید. در اینجا به القاب و سمت‌هایی نظیر دکتر، مهندس، استاد، و ..... اشاره نکنید بلکه فقط به نام فامیل محقق و سال اشاره کنید (نام خانوادگی، سال).

۲-۲-۳- جمع‌بندی (Conclusion Remarks) = آخرین تیترا بخش دوم است. در اینجا جدولی با چهار ستون شامل ردیف، سال، محقق و نتایج بسیار مختصر تحقیق را طراحی کنید و چکیده بند ۲-۲-۲ را درون آن بیاورید. بهتر است این تیترا در حدود (۴-۲) صفحه باشد. قابل ذکر اینکه این تیترا در آینده خود بعنوان یک مقاله ترویجی با این عنوان خواهد بود: مطالعه و مقایسه تئوریکي .....

فصل سوم- روش‌شناسی تحقیق (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه).

۱-۳- مقدمه (Introduction) = همانند بند ۱-۱- عمل کنید.

۲-۳- روش تحقیق (Research Method) = همانند سایر بحث‌ها در علوم انسانی، در مورد روش تحقیق نیز در کتاب‌های مختلف نظرات و دیدگاه‌های متفاوتی عنوان شده است (ظهوری، ۱۳۷۸، ۲۷). تشتت آرا به مانند سایر مباحث در علوم انسانی بحدی است که نمی‌توان در این زمینه نظر واحدی را ارائه کرد. البته وجود تعاریف و تعبیر مختلف و متنوع در علوم انسانی، از سویی بیانگر گستردگی و اهمیت موضوع بوده که می‌تواند از زوایای مختلف مورد بررسی قرار گیرد. و از سویی دیگر نشان‌دهنده پویایی موضوع است که می‌تواند زمینه ارائه مدلهای، تئوری‌ها و نظرات متفاوتی را فراهم آورد (احمدپور، ۱۳۸۱، ۳). ذیلاً به چند مورد از روش‌های تحقیق اشاره می‌شود. در هر صورت باید روش تحقیق کار خود را با توجه به این همه مبانی مختلف تقسیم‌بندی، معلوم کنید.

◆ با توجه به دو رویکرد خردگرایانه و طبیعت‌گرایانه^(۱) دو دسته روش‌های تحقیق منتهی از آنها بنام‌های روش‌های کمی و کیفی^(۲).

◆ با توجه به ویژگی آزمایشی و یا غیرآزمایشی^(۳) بودن تحقیقات که غیرآزمایشی خود به چند مورد تقسیم می‌شود.

◆ در کلیترین تقسیم‌بندی روش‌های تحقیق کتابخانه‌ای و میدانی.

◆ با توجه به روش‌های چهارگانه دیدگاه تئوری‌پردازی، یعنی، بسط یا بهبود تئوریهای موجود، مقایسه دیدگاه‌های تئوریکي مختلف، بررسی پدیده‌ای خاص با استفاده از دیدگاه‌های تئوریکي مختلف و بالاخره بررسی پدیده‌ای مستند و تکراری (تحقیقی که قبلاً انجام شده است) در محیط و شرایطی جدید.

◆ با توجه به روش‌های دوگانه تبیین فرضیات در تحقیقات مدیریتی شامل استفاده از فنون آماری و استفاده از فنون غیرآزمایی مانند تحقیق در عملیات.

۳-۳- جامعه آماری (Population) = تعداد کل اعضاء و واحدهایی که می‌توانند داده‌های مورد نیاز تحقیق را به شما دهند.

۴-۳- نمونه آماری (Sample) = به دلیل محدودیتهای زمان و هزینه معمولاً بجای کل جامعه آماری از نمونه‌های منتخب استفاده می‌شود. برخی قواعد انتخاب تعداد نمونه عبارتند از: فرمول تعیین حجم نمونه، قضیه حد مرکزی یا همان تعداد نمونه حداقل ۳۰ مورد، حداقل ۱۰٪ کل جامعه آماری بگونه‌ای که حجم نمونه بین حداقل ۱۰۰ و حداکثر ۱۰۰۰ مورد باشد، جدول تعیین حجم نمونه کرجسی و مورگان، انجام مطالعه مقدماتی بر اساس معادلات آماری. بهتر است همه دستورالعمل‌های فوق اجرا شده و هر کدام که تعداد نمونه بیشتری را نشان دهند بعنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شوند.

۵-۳- ابزار جمع‌آوری داده‌ها (Instrument) = یکی از ابزارهای چهارگانه مراجعه به اسناد و مدارک، مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه.

۶-۳- روش جمع‌آوری داده‌ها (Collection Method) = چگونگی و شکل اجرایی جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز تحقیق.

۷-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها و تبیین سؤالات/فرضیات (Analysis) = آزمونهای آماری و غیرآماری، نرم‌افزارها و ابزارهای مورد استفاده در تحلیل داده‌ها.

۸-۳- روایی (Validity) = یعنی اینکه ابزار اندازه‌گیری مناسب باشد. روش‌های مختلفی برای تعیین اعتبار (روایی) ابزار اندازه‌گیری وجود دارد که یکی از آنها پرسش از متخصصان و خبرگان است (بازرگان و دیگران، ۱۳۷۷، ۱۷۱-۱۶۶). سؤالات ابزار اندازه‌گیری تحقیق دارای اعتبار است اگر اجزاء متغیرهای مورد اندازه‌گیری، از ادبیات موضوعی تحقیق گرفته شده باشند. عبارتی توافق خبرگان امر در مورد آنها ابداع شده باشد.

1 . Naturalistic and rationalistic.

2 . Quantitative and qualitative.

3 . Experimental and nonexperimental.

۹-۳ پایایی (Reliability) = یعنی اینکه اگر تحقیق حاضر در همان شرایط بار دیگر اجرا شود نتایج دقیقاً یکسان باشند. بمنظور تعیین قابلیت اعتماد (پایایی) ابزار اندازه‌گیری نیز روشهای مختلف و متعددی وجود دارد که یکی از آنها سنجش سازگاری درونی آن است (Conca & et al, 2004). سازگاری درونی ابزار اندازه‌گیری پرسشنامه می‌تواند با ضریب آلفای کرونباخ اندازه‌گیری شود (Cronbach, 1951). این روشی است که در اغلب تحقیقات مورد استفاده قرار می‌گیرد (Peterson, 1994). اگر چه حداقل مقدار قابل قبول برای این ضریب باید ۰/۷ باشد اما مقادیر ۰/۶ و حتی ۰/۵۵ نیز قابل قبول و پذیرش است (Van de ven & Ferry, 1979) (Nunnally, 1978).

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون سؤالات/فرضیات (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). این فصل شامل دو یا سه بخش است.

بخش اول - داده‌های آماری توصیفی (در قسمت زیرین تیترا فصل و فونت ۲۰ سیاه). و تیتراهای این بخش نیز بعد از آن شروع می‌شوند.

۴-۱-۱- مقدمه (Introduction) = همانند بند ۱-۱ عمل کنید.

۴-۱-۲- از این تیترا به بعد تا پایان بخش لازم است تمامی داده‌های آماری و غیر آماری جمع‌آوری شده برای تحقیق را ترجیحاً در قالب نمودارها، جداول، اشکال، عکسها، فرمولها، و یا حداقل جملاتی زیبا بیاورید. تعداد تیتراهای این بخش یعنی ۴-۱-۳ و ۴-۱-۴ و ۴-۱-۵ و ..... دست خود شماست. ولی بهتر است تقسیم‌بندیها مقبول و محکمه‌پسند باشند بگونه‌ای که مجموع این تیتراها و اطلاعات ارائه شده تمامی داده‌های جمع‌آوری شده شما را منعکس نماید.

۴-۱-۳- جمع‌بندی (Conclusion Remarks) = این تیترا آخرین تیترا بخش اول است. در اینجا در حدود (۱۵-۵) سطر اشاره می‌کنید که در این بخش چه گذشته است. در حقیقت، گفته شما در این تیترا باید با گفته شما در پاراگراف دوم مقدمه سازگار و همخوان باشد.

فصل چهارم - تجزیه و تحلیل داده‌ها و آزمون سؤالات/فرضیات (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). این فصل شامل دو یا سه بخش است.

بخش دوم - آزمون سؤالات/فرضیات (در قسمت زیرین تیترا فصل و فونت ۲۰ سیاه). و تیتراهای این بخش نیز بعد از آن شروع می‌شوند.

۴-۲-۱- مقدمه (Introduction) = همانند بند ۱-۱ عمل کنید.

۴-۲-۲- از این تیترا به بعد تا پایان بخش لازم است بر اساس تمامی داده‌های آماری و غیر آماری جمع‌آوری شده و نیز روش‌شناسی تحقیق مشخص شده در فصل سوم، بصورتی جدا جدا و مرتب به آزمون تمامی سؤالات/فرضیات تحقیق پرداخته و قدرت تحلیلگری خود را به خواننده نشان دهید. تمامی تحلیلها و ادعاهای شما در این بخش باید مستدل، منطقی، محکمه‌پسند، قابل قبول، ساده و روان باشد. بگونه‌ای که برای خواننده دیگر جای سؤالی باقی نماند که شما چه کرده‌اید؟ تعداد تیتراهای این بخش یعنی ۴-۲-۳ و ۴-۲-۴ و ۴-۲-۵ و ..... دست خود شماست. ولی بهتر است تقسیم‌بندیها مقبول و محکمه‌پسند باشند بگونه‌ای که مجموع این تیتراها و اطلاعات ارائه شده تمامی تحلیلهای شما را منعکس نماید.

۴-۲-۳- جمع‌بندی (Conclusion Remarks) = این تیترا آخرین تیترا بخش دوم است. در اینجا در حدود (۱۵-۵) سطر اشاره می‌کنید که در این بخش چه گذشته است. در حقیقت، گفته شما در این تیترا باید با گفته شما در پاراگراف دوم مقدمه سازگار و همخوان باشد.

فصل پنجم - یافته‌ها، نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). این فصل شامل دو یا سه بخش است.

۵-۱- مقدمه (Introduction) = همانند بند ۱-۱ عمل کنید.

۵-۲- مرور مختصر مسئله، اهداف و چگونگی اجرای تحقیق = حدود ۱۵ سطر و در حد یادآوری، اشاره کنید که مسئله، مدل مفهومی، اهداف، سؤالات/فرضیات و چگونگی اجرای تحقیق چه بوده است؟

۵-۳- نتایج و یافته‌ها (Results) = در این تیترا به خواننده می‌گویید که در متن فصل چهارم چه کرده‌اید و نوآوری رساله شما چه بوده است؟ بهتر است به ازاء هر کدام از آزمونها و تحلیلهای اصلی و فرعی که در فصل چهارم انجام داده‌اید یک پاراگراف حدود (۵-۲) سطری به زبانی کاملاً ساده و قابل فهم برای همه و به دور از لغات، کلمات و اصطلاحات فنی بگونه‌ای شیوا و ادیبانه مطلب بنویسید.

۵-۴- بحث (Discussion) = در این تیترا، نوآوری و نتایج رساله خود را با نوآوری تحقیق نویسندگان دیگری که در بخش دوم از فصل دوم در مورد آنها مطلب نوشته‌اید مقایسه، و شباهتها و تفاوتهای کار خود را با آنها بیان کنید. و اگر نوآوری شما منحصر بفرد بود و رساله دیگری پیدا نشد که نوآوری خود را با آنها مقایسه کنید می‌توانید مزیتها و نقاط قوت کار خود را بگویید. در هر صورت نکته بسیار مهم این است که خواننده فکر کند شما یک چیز نو و بدیعی را به دنیای علم و دانش عرضه کرده‌اید. این تیترا بهتر است حدود (۵-۲) صفحه A4 باشد.

۵-۵- نتیجه گیری و پیشنهادات کاربردی دنیای واقعی (Implications for real world(Managers))= در این تیتیر به خواننده میگوید که نوآوری شما در چه زمان و مکانی میتواند مشکلی را از مشکلات دنیای واقعی (مدیران) حل نماید؟ و چگونه در دنیای واقعی میتواند مورد استفاده قرار گیرد. این تیتیر بهتر است حدود (۲-۵) صفحه A4 باشد.

۶-۵- برای تحقیقات آینده (For further research)= در این تیتیر راه را برای ادامه تحقیقات بوسیله دیگران و یا برای خود در آینده هموار نموده، و حداقل باید سه عنوان رساله جدید (کوتاه، مناسب، زیبا و جذاب) مرتبط با رساله حاضر خود را، به خواننده ارائه نمایید.

نگارش رساله به اتمام رسید. و اما منابع و پیوستها.

منابع و مأخذ (References)= فقط منابعی را که در متن رساله سند داده ایم در این قسمت طبق الگوی مشخص می آوریم. یادآوری اینکه منابع مختلف استنادی شامل کتاب، مقاله، مجموعه ها، و غیره هر کدام به سبک خاصی در منابع و مأخذ می آیند که لازم است به برخی نمونه های عینی زیر توجه شود. ضمناً ابتدا منابع فارسی و بعد منابع انگلیسی را می آوریم. منابع استنادی رساله باید (حداقل در چند مورد) بسیار جدید و نو باشند. سایتهای Magiran.com, Irandoc.ac.ir, Sciencedirect.com, Ebsco, Emerald, Google advanced search در شرایط امروز ایران بسیار مفیدند. دو نمونه منابع کتاب و مجله ذیلاً می آیند.

♦- بازرگان، عباس و دیگران، (۱۳۷۷)، **روشهای تحقیق در علوم رفتاری**، تهران: انتشارات آگاه.

♦- آقاجانی، حسنعلی، (۱۳۸۵)، **معرفی مدیریت کارآفرینی**، گاهنامه کارآفرینی و کارآفرینان دانشگاه مازندران، شماره اول، صص ۳-۲.

♦- Fry, F., (1993), **Entrepreneurship: A Planning Approach**, Englewood Cliffs NJ: Prentice-Hall.

♦- Sautter, E. T. & Leisen, B., (1999), **Managing stakeholders: A tourism planning model**, *Annals of Tourism Research*, 26(2), pp. 312-328.

پیوستها (Appendixes)= تمامی داده ها و اطلاعاتی که را حجم نسبتاً زیادی دارند بصورتی که اگر در متن رساله بیایند شیوایی آن را مخدوش کرده و باعث می شوند که هدف اصلی رساله تحت الشعاع قرار گیرد در این قسمت می آیند. معمولاً هر رساله ای حداقل سه پیوست دارد که عبارتند از:

پیوست شماره یک- ابزار جمع آوری داده های تحقیق (پرسشنامه یا .....)

پیوست شماره دو- داده ها و آزمونهای آماری

پیوست شماره سه- معرفت سازمان ..... (قلمرو مکانی تحقیق) (در قسمت بالای صفحه و فونت ۲۴ سیاه). و تیتیرهای این پیوست نیز بعد از آن شروع می شوند.

۱- مقدمه = همانند بند ۱-۱ عمل کنید.

۲- از این تیتیر به بعد تا پایان پیوست فرض کنید که می خواهید یک کتاب کوچک حدود (۲۵-۵۰) صفحه ای در مورد سازمانی (سازمانها) که تحقیق شما در آنجا انجام شده را بنویسید. چگونگی معرفت قلمرو مکانی تحقیق به سلیقه خود شما و اطلاعات سازمان مورد مطالعه شما بستگی دارد. تعداد تیتیرهای این پیوست یعنی ۳- و ۴- و ۵- و ..... دست خود شماست. ولی بهتر است تقسیم بندیها مقبول و محکمه پسند باشند بگونه ای که مجموع این (۲۵-۵۰) صفحه بصورتی کامل و شیوا کل قلمرو مکانی تحقیق شما را پوشش دهد. در هر صورت حداقل باید به تیتیرهای مقدمه، تاریخچه، سازمان و تشکیلات، شرح وظایف، محصول و خدمت، پرسنل، و غیره اشاره فرمائید.

۳- جمع بندی = این تیتیر آخرین تیتیر پیوست سوم است. در اینجا در حدود (۱۵-۵) سطر اشاره می کنید که در این پیوست چه گذشته است. در حقیقت، گفته شما در این تیتیر باید با گفته شما در پاراگراف دوم مقدمه سازگار و همخوان باشد.